

**SUNDHEDSDATA-
STYRELSEN**

11-11-2018

J. nr. 18/06929

Sundhedsanalyser og Læge-
middelstatistik

RIMR/ULMH

Bidrag til besvarelse af SUU - L 63 – spm. 5 af 11. oktober 2018

Spørger: Stine Brix (EL)

Spørgsmål 5

Vil ministeren udføre en alternativ beregning for, hvor mange borgere, som kan tænkes at benytte sig af genordinationsordningen af receptpligtig medicin med udgangspunkt i statistik for genordination via lægevagten i de forgangne år evt. kombineret med en fremskrivning af befolkningsudviklingen til år 2022.

Bidrag til svar:

På baggrund af oplysninger fra Lægemiddelstatistikregisteret, Yderregisteret og Sygesikringsregisteret har Sundhedsdatastyrelsen udført en grov estimering af antal borgere, som kan tænkes at benytte sig af genordinationsordningen af receptpligtig medicin. Estimatet omfatter borgere¹ i behandling med mindst ét af lægemidlerne fra genordinationsordningen², og som indløser en recept på lægemidlet i 2017, der er genordineret af en anden alment praktiserende læge eller lægevagt end den alment praktiserende læge, som borgeren er eller har været tilknyttet. Metoden er anvendt, da ikke alle vagtlæger i regionerne udskriver lægemidler på særskilte ydernumre. Alle receptindløsninger frasat den første recept betragtes som genordinationer. Der tages ikke højde for, hvilken læge der har udskrevet første recept, og behandlingen kan derfor være startet af en anden læge end borgerens egen.

I 2017 har 139.000 borgere indløst mindst en recept på et af lægemidlerne i genordinationsordningen, som er genordineret af en anden alment praktiserende læge eller lægevagt end den læge, borgerne er eller har været tilknyttet. Dette svarer til cirka 420.000 indløste recepter (3 %) ud af i alt 13,9 mio. indløste recepter i 2017. Antallet er dog overestimeret i forhold til, hvor mange borgere, der har fået genordineret lægemidler fra lægevagten. Antallet af borgere dækker også over genordinationer foretaget af andre alment praktiserende læger, som fungerer som vikarer i ferieperioder samt læger, der på baggrund af familiære eller andre relationer vælger at

¹ Afgrænset til borgere i sygesikringsgruppe 1, der har tilknyttet en fast læge

² Frasat protonpumpehæmmere, glukokortikoider til nasal administration og adrenalin, se afgrænsning

genordinere medicin til borgerne. Således ses det, at der er flere borgere, som indløser recept på genordinationer i feriemånederne juli og august sammenlignet med de øvrige måneder³. Det er ikke muligt at adskille recepter fra vagtlæger fra evt. vikarer. Det er ikke muligt at fremskrive estimatet til år 2022 på baggrund af et enkelt år (2017). Dertil kommer vanskelighederne i at forudsige udviklingen i antallet af borgere, der får behov for langvarighed behandling med lægemidlerne i genordinationslisten.

I 2018 trådte en ny vagtapoteksordning i kraft, hvormed 10 ud af 11 døgnapotekere lukkede og regionernes akut- og vagtlægefunktion overtog adgangen til nødvendig medicin i perioden mellem kl. 24-06, hvor apotekerne er lukkede⁴. Vagtapoteksordningen kan fremadrettet tænkes at reducere antallet af borgere, der indløser recepter over genordinationer på apoteket, da disse i stedet vil få udleveret lægemidlet på sygehusenes akutmodtagelse, når apoteket er lukket.

Dataafgrænsning og kommentarer til metode

Data fra Lægemiddelstatistikregisteret, Yderregisteret og Sygesikringsregistret

Estimeringen er baseret på udtræk fra Sundhedsdatastyrelsens Lægemiddelstatistikregister (opdateret til og med 30. september 2018), Yderregisteret (opdateret til og med 3. oktober 2018) og Sygesikringsregistret (opdateret til og med 15. august 2018). Lægemiddelstatistikregisteret indeholder oplysninger om det samlede salg af lægemidler i Danmark, herunder medicin solgt på recept, håndkøbsmedicin og sygehusapotekssalg. Kun lægemidler købt på apotek via recept er personhenførbart og kan opgøres i antal personer. Recepter, der udskrives og ikke efterfølgende indløses, er ikke dækket af data fra Lægemiddelstatistikregisteret.

Yderregisteret indeholder bl.a. oplysninger om en yders speciale, lægetype samt praksisadresser. Sygesikringsregistret indeholder oplysninger om, hvilken læge borgeren er eller har været tilknyttet, samt afregning af sygesikringsydelse mellem regionerne og ydere under sygesikringen dvs. alment praktiserende læger, speciallæger, tandlæge m.fl.

Borgere

Antallet af borgere, der kan tænkes at indgå i genordinationsordningen, er estimeret på baggrund af borgere i sikringsgruppe 1, dvs. personer der er tilknyttet en bestemt alment praktiserende læge⁵. Borgerne skal være i behandling med ét af lægemidlerne, der indgår i genordinationsordningen, jf. Tabel 1, samt have indløst en recept på ét af lægemidlerne i 2017, der er genordineret af en anden læge end den alment praktiserende læge, de er eller har været tilknyttet. Borgere, der alene har indløst recepter fra egen læge i 2017, indgår ikke i estimatet.

³ Flest receptindløsninger på genordinationer har fundet sted i juli (12,5%) og august (10,0%) i 2017. I de øvrige måneder varierer receptindløsningerne på genordinationer mellem 7,5% – 8,0%.

⁴ Lægemiddelstyrelsen 2018. Vagtapoteker og åbningstid pr. 1. januar 2018. <https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/apoteker/apoteker/vagttjeneste/>.

⁵ Sundhedsloven. LBK nr. 191 af 28/02/2018 (gældende).

Afgrænsning af lægemidler

Lægemidlerne, der indgår i denne estimering, er afgrænset til de lægemidler, der indgår i ordningen om genordination ved behandlerfarmaceut, eksklusiv lægemiddelgrupperne protonpumpehæmmere (ATC-gruppe A02BA**) og glukokortikoider til nasal administration (ATC-gruppe R01AD**) samt lægemidler indeholdende adrenalin (ATC-kode C01CA24), jf. Tabel 1. Eksklusionen af disse lægemidler sker, da de ikke altid anvendes til langvarig brug, som er en forudsætning for genordination, samt at nogle af lægemidlerne i den pågældende ATC-gruppe findes i håndkøb.

Tabel 1 Afgrænsning af lægemiddelgrupper

ATC gruppe	Præparat/gruppe	Indikation	Bemærkning
A07EC	Aminosalicylsyrer og analoger	Forebyggende behandling af colitis ulcerosa	Kun til patienter i stabil monoterapi behandling
A10AB	Insuliner og analoger, hurtigt virkende	Insulinbehandlet type 1 og type 2 diabetes.	
A10AC	Insuliner og analoger, intermediært virkende		
A10AD	Insuliner, kombinationer		
C03AA	Antihypertensiva: 1. Thiazider	Essentiel hypertension	For hele gruppen af antihypertensiva gælder: Kun til patienter i stabil behandling. Kun perorale præparater.
C03AB	2. Thiazider og kalium i kombination		
C03DA	3. Aldosteron antagonist		
C07AA	4. Non-selektive β -blokerende midler, usammensatte		
C07AB	5. β 1-selektive β -blokerende Midler		
C07AG	6. α - og β -blokerende midler		
C07B	7. β -blokerende midler og thiazider i kombination		

C07C	8. β -blokerende midler og andre diuratika i kombination		
C08	9. Ca ⁺⁺ -antagonister		
C09AA	10. ACE hæmmere, usammensatte		
C09BA	11. ACE hæmmere og diuretika i kombination		
C09BB	12. ACE hæmmere og calciumantagonister i kombination		
C09CA	13. Angiotensin II antagonister, usammensatte.		
C09DA	14. Angiotensin II antagonister i kombination med diuretika		
C10AA	Statiner	Hyperkolesterolæmi	Kun til patienter i stabil monoterapi behandling.
D07AB	Glukokortikoider til dermatologisk brug	Eksem Psoriasis	Kun gruppe II præparater. Kun til patienter i stabil vedligeholdelsesbehandling
G03A	Hormonale kontrceptiva (P-piller)	Svangerskabsforebyggelse	Kun til kvinder i stabil behandling mere end 1 år. Midler til postcoital kontraception ("fortrydelsepiller") findes i håndkøb
M05BA	Bifosfonater	Postmenopausal osteoporose	Kun til patienter i stabil behandling Kun perorale præparater.

R03AC	β-2-agonister, til inhalation	Astma, KOL	Kun til patienter i fast stabil behandling som ikke virker akut respiratorisk påvirkede. Kun ved fysisk fremmøde af patienten.
R03AK	β-2-agonister i kombination med glukokortikoid, til inhalation	Astma, KOL	Kun til patienter i fast stabil behandling som ikke virker akut respiratorisk påvirkede. Kun ved fysisk fremmøde af patienten.
R03BA	Glukokortikoider, til inhalation	Astma, KOL	Kun til patienter i fast stabil behandling som ikke virker akut respiratorisk påvirkede. Kun ved fysisk fremmøde af patienten.

Kilde: Listen over lægemidler til genordination ved behandlerfarmaceut fremgår af Udkast til bekendtgørelse om behandlerfarmaceuters virksomhedsområde. 03-10-2018. Sagsnr. 5-1010-2078/1.

Note: Lægemiddelgrupperne protonpump hæmmere (ATC-gruppe A02BA**) og glukokortikoider til nasal administration (ATC-gruppe R01AD**) samt lægemidler indeholdende adrenalin (ATC-kode C01CA24) indgår ikke i estimeringen og er derfor ikke med på listen. Dette skyldes at disse ikke udelukkende anvendes til langvarigt brug samt at nogle af lægemidlerne findes som håndkøbsmedicin og salg af disse er derfor ikke personhenførbart.

Alment praktiserende læger og vagtlæger

Læger, der ordinerer eller genordinerer medicin til borgeren, er afgrænset til alment praktiserende læger og vagtlæger identificeret ud fra deres hovedspeciale, herunder ydernummer, eller sygehusafdelingsklassifikationskoder, jf. Tabel 2. Genordination skal være foretaget af en anden praktiserende læge, end den borgeren er eller har været tilknyttet eller af en vagtlæge. Det er ikke muligt at estimere antal borgere ud fra genordination ved vagtlæger alene, da vagtlæger ofte anvender deres eget ydernummer, når de ordinerer lægemidler under lægevagten i stedet for specielle vagtlægenumre. Genordinationer ved sygehuslæger er ikke inkluderet, da kontrol og behandling på sygehuse antages for at være en naturlig del af sygdomsforløbet for borgere i langvarig behandling.

Tabel 2 Afgrænsning af lægetype

Oplysninger fra Yderregistret		
Hovedspecialekode	Hovedspeciale	Ydernummer
80	Almen Lægehjælp	Alle
81	KFA-vagtordning	Alle
82	Kak Vagtlægehjælp	Alle
83	Vagtlægehjælp	Alle
86	Ø-Læger	Alle
89	KFA-vagtordning	Alle
Oplysninger fra Lægemiddelstatistikregistret		
Sygehusafdelingsklassifikationskode		
1308017: 1813 Hjemmebesøg, Ballerup		
1308018: 1813 Hjemmebesøg, Hillerød		

Kilder: Yderregistret. Sundhedsdatastyrelsen. Opdateret til og med 3. oktober 2018.

Lægemiddelstatistikregistret. Sundhedsdatastyrelsen. Opdateret til og med 30. september 2018.

Note: Alment praktiserende læger og vagtlæger er identificeret ud fra hovedspecialekoder fra Yderregistreret samt de to sygehusafdelingsklassifikationskoder 1308017 og 1308018 over 1813 vagtlæge hjemmebesøg fra Lægemiddelstatistikregistret.